

L'esport femení parla català... amb entrebancs

Treballen el doble que els homes, però cobren molt menys que ells; fan milers de quilòmetres –sempre per carretera– per als desplaçaments, però no les espera ningú al punt d'arribada; s'entrenen a hores intempestives, però sempre en silenci, i sense veure's mai a les portades dels diaris esportius. Però tot i això l'esport femení va endavant.

Hem de remuntar-nos als anys vint i trenta del segle XX per trobar la dona mínimament integrada en la dinàmica de l'esport als Països Catalans, concretament en el tennis i la natació. Des d'aleshores, l'accés de la dona a l'esport ha estat lent, però tanmateix continuat a casa nostra. Segurament, els Jocs Olímpics de Barcelona marquen un abans i un després. De fet, serà en aquests Jocs quan una dona, la judoka Míriam Blasco, guanya la primera medalla olímpica per l'esport femení estatal.

Però encara hi ha molt camí a fer. Segons una enquesta realitzada per la Direcció General de l'Esport de la Generalitat de Catalunya l'any 1999, un 66% dels homes realitza regularment activitats físicoesportives, davant un 59% de les dones. Semblen dades bastant acceptables, però tanmateix esdevenen desesperançadores quan parlem de l'esport federat. En aquest grau, la situació és ben diferent, ja que el 82% de les llicències de totes les federacions esportives catalanes pertanyen al sexe masculí, per només un 18% al femení. I la situació és encara més preocupant, si s'observa que només un 11% dels seients de directius de totes les federacions catalanes estan ocupats per dones.

El futbol ja no és només cosa d'homes. Però la millor notícia és que als Països Catalans el nombre de clubs esportius que tenen equips femenins va en augment. I, curiosament, és en el futbol, un esport tradicionalment masculí, on les coses funcionen millor. És precisa-

ment a València on neix el primer conjunt de futbol femení a l'estat: el de la UE Llevant, dominador del futbol espanyol durant moltes temporades. El conjunt "granota" té equips en totes les categories inferiors i treballa de valent per crear una escola de futbol femení a València, segons explica Josep Alcàcer, entrenador de les noies del Llevant. Com passa en molts altres esports, el gruix de la selecció espanyola està nodrit de jugadores amb accent català, sobretot del conjunt blaugrana. Actualment, altres equips com el FC Barcelona, el RCD Espanyol i el Sabadell competeixen en l'anomenada Superlliga femenina, on predominen els equips catalans, bascos i madrilenys. Les dades ens diuen que la meitat de les fitxes federatives del futbol femení a tot l'estat provenen de Catalunya. Però, tot i l'augment en nombre de practicants, el futbol femení encara haurà de batallar de valent. Fa uns dies, tots els clubs de la Superlliga van fer públic un manifest de catorze punts per denunciar la situació del futbol femení. Entre d'altres aspectes, es demana més atenció en l'aspecte econòmic, en el reglamentari, en l'institucional, en el promocional i en l'organitzatiu. Això sí, a l'hora de pagar, la Federació Espanyola de Futbol demana uns 9.000 euros en despeses federatives a cada equip. I, encara més greu, nega als clubs amb equips femenins la possibilitat de crear una associació independent per poder efectuar els reclams corresponents a les altes institucions esportives.

Quan l'handbol valencià s'ha de despullar. Molt més esperpèntica és la

situació del millor equip d'handbol d'Europa, el Sagunt, durant molts anys El Osito l'Eliana, guanyador de tots els títols possibles, tant en l'àmbit estatal com en l'internacional. El cas és que les valencianes omplen cada diumenge el pavelló Alt de Sagunt, amb 600 espectadors (més que alguns equips de la primera divisió masculina) i el club té un pressupost de 600.000 euros, de la mà d'un patrocinador (Astroc). Però, no obstant això, no sentim parlar de les estrelles del Sagunt a la premsa esportiva. Cal recordar que només un 4% dels articles de portada de tota la premsa esportiva durant tot un any fan referència a l'esport femení. Davant aquest greuge comparatiu, fa un mes l'equip del Sagunt va decidir despullar-se per un diari esportiu de Madrid. La raó? "Estem abandonades de la mà de Déu. Ningú ens 'dóna bola' i, per tant, fem això perquè segur que així algú ens farà cas", ha explicat la capitana de l'equip, la barcelonina Cristina Gómez. Les qüestions sexistes, apunten les seves companyes, existeixen a la societat i és al món de l'esport on més s'evidencien. Fins i tot, una de les jugadores de l'equip, la malaguenya Núria Benzal, assegura: "Si juguéssim nues o en calcetes ajustades segur que s'esgotarien les entrades per veure'ns jugar." A les jugadores no els val que tinguin un sou més o menys digne (entre 1.000 i 3.500 euros al mes) sinó que demanen una mica més de respecte. Aquesta és també una demanda que ha arribat als altres esports.

En bàsquet, tot i que l'afluència d'espectadors als pavellons va en augment, la realitat és que fora de les actuacions de la UB Barça i del Ros Casares de València, la qualitat (ascendent) de les nostres jugadores no arriba al gran públic. No s'explica, per exemple, el "miracle" del Puig d'en Valls, l'equip de bàsquet femení d'Eivissa, que avui pot presumir de competir amb els millors. El Club Bàsquet Puig d'en Valls, creat l'any 1995, respon a la voluntat d'un grup de persones perquè els nens i les nenes del col·legi públic de Puig d'en Valls poguessin continuar competint. A la temporada 2001-02, el primer equip femení va aconseguir l'ascens a la màxima categoria, i es convertí així en el pri-

Una jugadora del U.B. Barcelona, Palnu, intenta fer cistella davant la mirada de Holand i Pons, del Ros Casares. Els èxits de l'esport femení passen gairebé sempre despercebuts per a la premsa esportiva.

A sota, Alicia Fuentes, del Llevant, protegeix la pilota de la pressió de Dolors, del RCD Espanyol. L'equip valencià és un dels que més ha apostat pel futbol femení.

“Un català ha de competir per la catalana i un espanyol per l'espanyola. És ben senzill”

Carme Lluveras i Puig obre sempre la premsa esportiva per la secció de bàsquet. És una enamorada de l'esport de cistella. És tota una institució en el bàsquet femení, tot i que també ha entrenat equips masculins (l'Aracena, entre 1995 i 1999). Avui, es marca el repte d'aportar les seves qualitats a la Lliga ACB. Orgullosa de la feina feta al capdavant de l'UB Barça, equip que va fer campió de Lliga fa dues temporades, Carme Lluveras imposa un alt grau d'exigència dins la pista, però fora del parquet és una persona que es defineix com a “tranquil·la, simpàtica i riallera”.

Experiència, talent i caràcter, tres condicions que es troben en una entrenadora que hauria d'estar allà on ella es proposa. La seva predisposició és total i té unes ganes enormes de normalitzar una situació anormal. En aquesta entrevista parlem d'aquest repte i fem un repàs pel món del bàsquet i l'esport femení, dos universos que ella coneix perfectament.

—Confia a entrenar ben aviat un equip de bàsquet masculí de la Lliga ACB?

—Jo aspiro sempre al màxim, tot i que amb el temps he vist que aquest repte és complicat per les meves circumstàncies especials. Queda clar que quan aquest any vaig decidir deixar l'UB Barça és perquè jo tinc al cap unes fites i em va semblar que una d'elles és formar part d'un equip tècnic de l'ACB. No crec que sigui una idea sense cap ni peus!

—Què li han dit els seus col·legues masculins?

—He parlat amb molta gent i he tingut contactes amb alguns clubs de l'ACB, i a tothom li ha semblat una idea sensacional, però...

—Però ningú li ha ofert el càrrec encara. És conscient que obriria un precedent al bàsquet professional europeu?

—Jo no sé si aquest cas s'ha donat en altres llocs, penso que no, perquè fins i tot hi ha molt poques dones entrenant noies. Penseu que a l'Eurolliga femenina, per exemple, el

reglament obliga l'entrenador a vestir camisa, corbata, jaqueta i pantalons! La presència de la dona al bàsquet d'elit és molt minsa.

—Hi troba alguna explicació a aquest fet?

—Jo no sóc experta en sociologia, però tinc molt clar que l'esport està molt masculinitzat i que a la dona no li encanta tant l'esport com per dedicar-li la seva vida professional, a diferència dels homes.

—Ha hagut d'aguantar comentaris molt masculistes a les pistes de bàsquet?

—No, al nostre àmbit cada vegada es valora més la dona com a professional de l'esport. De comentaris n'hi pot haver com n'hi ha en qualsevol terreny de la vida si la noia està bé i tot això.

—Està d'acord que la televisió és un factor clar per al revifament de l'esport femení?

—Totalment. Però pensem que són les federacions qui tenen els drets televisius i que el públic no coneixi un producte com el bàsquet femení depèn de fets com que els federatius, la majoria homes, no exigeixen a la televisió pública que es passi més esport femení. I només parlo de les cadenes públiques perquè hem de recordar que les dones paguem els mateixos impostos que els homes. És preocupant que fa uns anys es televisessin almenys deu o dotze partits l'any i ara només es retransmet la final de la Copa de la Reina.

—És pessimista davant el futur del bàsquet femení a casa nostra?

—Jo no sóc, per la meua manera de ser, pessimista, però porto molts anys en això i no hi veig solució, realment. Quan sembla que hi ha una revifalla, tornem a anar cap avall perquè ara falta l'espònsor o falta això o allò altre.

—Aquest any, el seu exequip, la Universitat de Barcelona-Barça, ha renunciat a la Lliga europea per qüestions econòmiques...

mer conjunt de les Illes en assolir aquesta fita. El club té set equips femenins, des del benjamí fins al sènior passant per l'aleví, l'infantil, el cadet i el júnior.

Accent català a l'esport femení.

En altres competicions de renom, la presència catalana és ben destacada, tant en nombre d'equips participants com en èxits aconseguits. Així, en handbol, a banda del ja mencionat Sagunt, la presència valenciana a la màxima competició s'estén amb l'Alacant, l'Elda, La Unió de Ribera-roja, i també a Catalunya

trobem el Lleida i el Castelldefels. En hoquei herba, gairebé la meitat dels equips són de casa: el CD Terrassa, l'Atlètic de Terrassa, el FC Junior i el RC Polo de Barcelona; en voleibol, la presència es limita a dos equips, el Sant Cugat i el Benidorm, mentre que en tennis taula, per exemple, 5 dels 8 equips de la primera divisió són catalans (BH Calles, Bagà Petrocat, Fotoprix Vic i Martaró) i un de les comarques alacantines, el Dama d'Elx.

Això, sense tenir en compte els èxits individuals i les aventures pioneres de

dones que han cregut en l'esport. És el cas de l'alpinista Araceli Segarra, la primera dona de l'estat que va fer el cim de l'Everest; de Mercè Martí, capaç de fer la volta al món en un avió d'hèlix en menys de 93 hores; de la tennista Arantxa Sánchez Vicario; de la regatista Maria Teresa Mas de Xaxars; de l'atleta Maria Vasco o de la genet Beatriu Ferrer-Salat. Elles són un clar exemple que això del sexe dèbil ha passat a la història.

Jordi Finestres